

Vantaan suomenkielisen kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma 1.8.2021 alkaen / MM

VD/5204/12.00.01.02/2021

Taustaa

Joulukuussa 2020 valtioneuvosto hyväksyi lain kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta. Kokeilu alkaa elokuussa 2021 ja päättyy toukokuussa 2024. Opetushallitus julkaisi 5.2.2021 Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman perusteet kokeilua varten. Perusteet pohjautuvat Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (Opetushallitus, 2014), mutta asiakirjaa on tarvittavilta osin muokattu kokeiluun sopivaksi ja laatisemassa on hyödynnetty myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita (Opetushallitus, 2018). Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu toteutetaan kokeiluun valituissa kunnissa ja siihen osallistuu vain osa 5- ja 6-vuotiaista lapsista. Kaksivuotinen esiopetus ja siihen liittyvä toiminta on kokeiluun osallistuville lapsille maksutonta ja heillä tulee olla mahdollisuus osallistua esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Kokeilukuntien tulee laatia ja hyväksyä omat paikalliset opetussuunnitelmansa Opetushallituksen laatimien perusteiden mukaisesti ja ottaa ne käyttöön 1.8.2021 mennessä.

Vantaan kokeiluopetussuunnitelmassa noudatetaan Opetushallituksen laatimien perusteiden 2021 rakennetta ja käsittelyjärjestystä. Opetussuunnitelman perusteet on sisällytetty Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelmaan. Paikallinen opetussuunnitelma on kehkeytyvä asiakirja, jota arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä kokeilutoimipaikkojen henkilöstön, lasten ja huoltajien sekä yhteistyökumppaneiden kanssa kokeilun aikana.

Opetussuunnitelman laadinnan prosessi

Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelmatyöstä on vastannut varhaiskasvatuksen johtoryhmän 11.2.2021 nimeämä opetussuunnitelmatyöryhmä. Työryhmän tehtävänä on ollut opetussuunnitelman valmistelun koordinointi, viestintä sekä työpajojen ja osallisuusprosessin suunnittelu. Opetussuunnitelmatyöryhmään on kuulunut varhaiskasvatuksen opettaja, päiväkodin johtajia, sekä hallinnon edustajia varhaiskasvatuksesta ja ruotsinkielisten palveluiden palvelualueelta. OPS-työskentelyn yhteydessä on käyty keskusteluja myös perusopetuksen palvelualueen, opiskeluhuollon palveluyksikön sekä liikunta ja kulttuuripalvelujen edustajien kanssa.

Kevään 2021 aikana työstetty Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma on koottu pääasiassa hyödyntäen Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman (2019) ja Vantaan varhaiskasvatussuunnitelman (2019) kirjauksia. Opetussuunnitelma sisältää myös kokeilun kannalta olennaisia paikallisia nostoja, joiden työstämiseen ja kommentoimiseen ovat voineet osallistua kokeilutoimipaikkojen henkilöstön lisäksi lapset, huoltajat, opetuslautakunnan luottamushenkilöt sekä muut kokeilusta kiinnostuneet. Kokeilun opetussuunnitelmaan on tehty lisäksi vastaavat uudistukset oppilashuollon ja digipedagogiikan osalta, kuin mitä Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan esitetään hyväksyttäväksi 1.8.2021 alkaen.

Kokeilutoimipaikkojen henkilöstö on osallistunut keväällä 2021 työpajoihin, joissa kokeiluopetussuunnitelman sisältöjä ja Vantaan keskeisiä nostoja on pohdittu ryhmäkeskusteluissa. Kokeilutoimipaikkojen vuonna 2016 syntyneet lapset ovat osallistuneet opetussuunnitelmatyöhön päiväkodeissa tehtyjen tehtävien kautta. Tehtävissä lapset ovat päässeet tarinallisin menetelmin kertomaan ajatuksistaan tulevasta esiopetuksesta. Kaksivuotisen esiopetuksen ilmoittautumisen

yhteydessä lasten huoltajilta on kysytty ajatuksia kaksivuotisesta esiopetuksesta osallistuvavantaa.fi -alustalla. Tätä aineistoa tullaan hyödyntämään kokeilun alkaessa syksyllä 2021.

Paikallista kehkeytyvää kokeiluopetussuunnitelmaa tullaan arvioimaan ja kehittämään kokeilun aikana yhdessä kokeilutoimipaikkojen henkilöstön, lasten ja huoltajien sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Arviointien ja kokeilusta saatujen kokemusten pohjalta edelleen päivitetty opetussuunnitelma tuodaan opetuslautakunnan käsiteltäväksi kokeilun aikana.

Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen nostot

Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun keskeisinä toimintakulttuuriin liittyvinä nostoina ovat inkluusio, eheytyvä kokonaispäivä, pedagoginen dokumentointi sekä oppiva yhteisö ja kehittävä arviointi.

Inkluusio: Kaksivuotisen esiopetuksen tavoite on mahdollistaa lapselle ystävyyssuhteita, sekä ryhmään kuulumisen, osallisuuden ja toimijuuden kokemuksia sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muusta ominaisuudesta riippumatta. Kaksi esiopetusvuotta antaa aiempaa enemmän aikaa lapsen oppimisvalmiuksien tukemiselle.

Eheytyvä kokonaispäivä: Kaksivuotinen esiopetus tutustuttaa lasta häntä kiinnostaviin asioihin yhdessä vertaisten kanssa leikin, ilon ja tutkimisen kautta, monipuolisesti eri ympäristöissä ja eri oppimisen alueita eheyttäen. Oppiminen on kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla. Lapsi saa myös tarvitsemansa hoidon ja huolenpidon.

Pedagoginen dokumentointi: Kaksivuotisen esiopetuksen aikana toimintaa suunnitellaan, toteutetaan, dokumentoidaan ja arvioidaan yhdessä lasten sekä henkilöstön ja huoltajien kanssa. Pedagogisen dokumentoinnin avulla tuetaan vahvuusperusteisesti lapsen myönteistä minäkuvaa ja mahdollistetaan onnistumisen kokemuksia.

Oppiva yhteisö ja kehittävä arviointi: Tavoitteena on kokeilla ja luoda työtapoja osaamisen kehittämistä tukien, sekä rakentaa kaksivuotisen esiopetuksen toimintakulttuuria opetussuunnitelman mukaisesti. Paikallista opetussuunnitelmaa ja kokeilun vaikuttavuutta arvioidaan ja kehitetään oppivissa yhteisöissä. Lisäksi kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa arvioidaan ja kehitetään Vantaan esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen käytössä olevia dokumentoinnin, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun työkaluja.

Hallintosäännön 10 luvun 6 §:n 8 kohdan mukaan opetuslautakunta tehtäväalueellaan päättää hyväksyä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä päivä- ja aikuislukion opetussuunnitelmat.

Opetuslautakunta 7.6.2021 § 17

Varhaiskasvatuksen johtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteen mukainen Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma
- b) ottaa Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma käyttöön 1.8.2021 alkaen
- c) oikeuttaa varhaiskasvatuksen johtaja tekemään Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelmaan teknisiä muutoksia

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma 1.8.2021 alkaen
- Dokumentti Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman rakentumisesta
- Esittelyaineisto: Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelma

Täytäntöönpano:

- Varhaiskasvatuksen palvelualue
- ote kaksivuotisen esiopetuksen kokeilutoimipaikat

Muutoksenhakuohje:

Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Hanna Tuominen, 050 312 1661, hanna.tuominen1[at]vantaa.fi